

ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ

«Απόσταση ασφαλείας»

Χορογραφία-σκηνοθεσία: Λία Χαράκη. **Σκηνικά:** Άντρος Ρόπαλης. **Κοστούμια:** Hapet Touloumdjian. **Τραγούδι:** Cathryn Robson. **Μουσική επιμέλεια:** Λοΐζος Ολυμπίου. **Χορευτές:** Oren Lazovski, Μαρία Μαυρομοχάλη, Αλέξανδρος Μιχαήλ, Naomi Nissim, Λία Χαράκη.

Η «ΑΠΟΣΤΑΣΗ ασφαλείας» ανήκει στο είδος του χοροθεάτρου. Αυτή η σύνθετη λέξη μπορεί να σημαίνει δύο πράγματα στον ενδιάμεσο χώρο μεταξύ του χορού και του θεάτρου (μία ουδέτερη ζώνη) ή ένα ιδιαίτερα εμπλουτισμένο και γόνιμο έδαφος όπου οι δύο τέχνες όχι απλώς συνυπάρχουν, αλλά συμπράττουν. Δυστυχώς οι εμπειρίες που μου έτυχαν ως θεατή με τις παραγωγές που αυτοονομάζονταν χοροθέατρο κυμαίνονταν στην ουδέτερη ζώνη. Οι παραγωγές αυτού του τύπου μπορούσαν να είναι πιο κοντά στα «σύνορα» του θεάτρου και τότε ο χορός βάραινε από το υπερβολικά ντετερμινιστικό φορτίο του περιεχομένου. Ή μπορούσαν να είναι πιο κοντά στα «σύνορα» του χορού και τότε η παράσταση αδυνατούσε να αναλάβει τις λειτουργίες μιας θεατρικής παραγωγής. Η «Απόσταση ασφαλείας» δε βρίσκεται μεταξύ των τεχνών του χορού και του θεάτρου, αλλά διαδραματίζεται σ' ένα πολύ ενδιαφέρον πειραματικό πεδίο όπου τα στοιχεία των δύο τεχνών αλληλοεπιδρούν με ποικίλους τρόπους.

Η Λία Χαράκη υπογράφει τη χορογραφία και τη σκηνοθεσία της παράστασης. Στην ουσία όμως τής ανήκει ακόμα ένας ρόλος, πρωταρχικός και ουσιώδης. Είναι και η «συγγραφέας του έργου». Κατά καιρούς μου έρχεται η εξής αφελής ή αιρετική «θεωρητική» σκέψη: αν ένα έργο μεταφέρεται χωρίς ουσιαστικές απώλειες από τη γλώσσα της μιας τέχνης στη γλώσσα της άλλης αυτό είναι ένδειξη της αρχικής του ποιότητας, ένδειξη της αρτιότητάς του στη «μητρική του γλώσσα». Λοιπόν, η «Απόσταση ασφαλείας» θα μπορούσε να είναι ένα σύγχρονο θεατρικό έργο όπου τα πέντε πρόσωπα θα εμπλέκονταν στο ίδιο σχέδιο σχέσεων μεταξύ τους, θα διατηρούσαν τους ίδιους χαρακτήρες, θα εκδήλωναν τις ίδιες αδυναμίες και χαρίσματα, αλλά... μιλώντας και όχι χορεύοντας. Γι' αυτό και η συγκεκριμένη παραγωγή πραγματικά έχει το δικαίωμα να δηλώνει ως είδος της το «χοροθέατρο». Κανένα από τα δύο συνθετικά δε χωλαίνει ή δεν ποδηγείται το άλλο. Κι αν από τα στοιχεία του θεάτρου στην παράσταση χρησιμοποιήθηκαν οι ανθρώπινες ιστορίες και οι ψυχογραφίες των ηρώων αυτών των ιστοριών, η τεχνή του χορού δάνεισε στην παράσταση τη γλώσσα. Μια γλώσσα πλούσια, με ανεπτυγμένη την ικανότητα να εκφράζει τέτοιες έννοιες και νοήματα όπως η μοναξιά, η ανάγκη της επαφής, η απειλή του συνόλου προς το άτομο, η ανασφάλεια της συνύπαρ-

ξης, η ασφάλεια της απόστασης κ.τ.λ. Το πλαστικό λεξιλόγιο της παράστασης συμπεριλάμβανε τις λέξεις «έχω ανάγκη», «συχαίνομαι», «είμαι εθισμένος», «ζητώ βοήθεια», «ασφυκτιώ».

Πολλά από τα σημεία της παράστασης θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως δανεισμοί από μια διαδεδομένη μυστ γλώσσα της μοντέρνας τέχνης, όπως η χρήση του video για τη μεταφορά από τον ένα χώρο στον άλλο ή εμπλοκή του λόγου και του τραγουδιού στα χορευτικά δρώμενα. Ακόμη και η καθ' εαυτό χορογραφία, αν τη δούμε ως κινησιολογικό αλφάβητο, δεν είναι πρωτότυπη, οι πλείστες από τις ομάδες του μοντέρνου μπαλέτου ανά τον κόσμο την έχουν υιοθετήσει τις τελευταίες δύο-τρεις δεκαετίες. Αν όμως δούμε την παράσταση ως ολοκληρωμένο κείμενο και τη χορογραφία ως φόρμα προσαρμοσμένη στο «θεατρικό» περιεχόμενο του έργου, εκεί θα εντοπίσουμε την πραγματική πρωτοτυπία αυτής της έξυπνης παραγωγής. Οι κινήσεις σημαίνουν, εκφράζουν, μεταφέρουν το μήνυμα. Αλλά και το μήνυμα, το περιεχόμενο δεν «εξεχει» από τα πλαίσια που του επιβάλλει η φόρμα, δε διεκδικεί υπερβολικό ρόλο έτσι που να χαλάσει τις ισορροπίες της παράστασης.

Ο Άντρος Ρόπαλης δημιούργησε ένα λειτουργικό χώρο που προσφερόταν για το χορογραφικό παιχνίδι με τα αντικείμενα και για τις ξαφνικές μετατροπές για τις ανάγκες του έργου. Έχω την εντύπωση ότι ικανοποιώντας τις απαιτήσεις της χορογράφου δεν είχε καθαρά δική του εικαστική έμπνευση. Το μοναδικό ίσως «ατμοσφαιρικό» σκηνικό στοιχείο — το ενυδρείο.

Η μουσική επιμέλεια του Λοΐζου Ολυμπίου λάμβανε υπόψη τις λεπτές ή απότομες εναλλαγές διαθέσεων και δεν οδηγούσε, αλλά ακολουθούσε τη χορογραφία. Το τραγούδι εμπλεκόταν στην ενιαία μουσική εικόνα της παράστασης.

Οι χορευτές Oren Lazovski, Naomi Nissim, Αλέξανδρος Μιχαήλ, Μαρία Μαυρομοχάλη, Λία Χαράκη, έχουν το δικαίωμα να ονομάζονται και ηθοποιοί όπως πρέπει σ' ένα χοροθέατρο. Κατάφεραν να εκφράσουν την ψυχολογική γκάμα από την αυτοθυσία μέχρι το συναισθηματικό αυτισμό, από την ομαδική χαρούμενη τρέλα μέχρι τα προσωπικά αδιέξοδα.

Δεν ξέρω αν ο ΘΟΚ πρέπει να συνυπογράφει τις παραγωγές τις οποίες στην ουσία στηρίζει μόνο τεχνικά ή θα ήταν πιο σωστό να μιλάμε για φιλοξενία μιας παραγωγής εκ μέρους του ΘΟΚ αντί για παραγωγή του ΘΟΚ. ●